

گزارشی از کوچک شدن سفره‌های فرودستان؛

خانواده‌های کم درآمدی که از سر ناچاری «پوست مرغ» می‌خورند!

در قانون اساسی بارها تاکید شده که همه شهروندان باید زندگی شایسته و توأم با منزلت انسانی داشته باشند اما وقتی به قانون عمل نمی‌شود هر روز و هر سال شاهد کاسته شدن از سطح کیفی زندگی مردم هستیم؛ از سطح منزلت دهک‌های کم درآمد تا جایی کاسته شده که مجبورند خلاءهای سفره را با پوست مرغ، ماده‌ای پر از هورمون و بی‌کیفیت، پر کنند!

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، «پای مرغ دارید؟» این جمله‌ی سوالی را با خجالت بسیار سالهاست که از زبان مادران و سرپرستان خانوار می‌شنویم که در نهایت استیصال برای تامین حداقل‌های پروتئینی سفره‌های فرزندانشان به مغازه‌های فروش مرغ و گوشت مراجعه می‌کنند. این جمله شاید امروز دیگر خیلی تعجب‌انگیز نباشد چراکه کوچک‌تر شدن هرچه بیشتر سفره‌های مردم، پدیده‌های ناراحت‌کننده‌تری را در سبد خانوارهای کم درآمد و حاشیه‌نشین قرار داده است: خرید پوست مرغ به قیمت چندین هزار تومان!

پوست مرغ کیلویی هشت تا نه هزار تومان! در اسفندماه تصویری در رسانه‌ها منتشر شد که پروتئین‌فروشی‌های پایین شهر، پوست مرغ را کیلویی ۶ هزار تومان به مردم می‌فروشند؛ این قیمت البته مربوط به اسفندماه سال قبل است و اخبار نشان می‌دهد که در فروردین ماه پوست مرغ در حاشیه‌های شهر تهران از جمله شهریار و اسلامشهر کیلویی هشت یا حتی ۹ هزار تومان به فروش می‌رسد.

در شرایطی که گروه‌های کم درآمد و کارگران و بازنشستگان حداقل‌بگیر بیش از دو سال است که تقریباً گوشت قرمز را کامل از سفره‌های خود حذف کرده‌اند تنها گزینه روی میز برای تامین نیازهای پروتئینی خانوارها، گوشت مرغ بود که آنهم به مدد افزایش سرسام‌آور قیمت‌ها و ناتوانی روزافزون کم درآمدها به نظر می‌رسد به طور کامل از سبد خرید دهک‌های فرودست حذف شده است.

مسئولان ناتوان از کنترل قیمت مرغ هستند و صف‌های دریافت مرغ دولتی هر روز طولانی‌تر می‌شود. قرارگاه ساماندهی بازار مرغ اخیراً در فروردین ماه قیمت مصوب مرغ را از ۲۰ هزار و ۴۰۰ تومان به ۲۴ هزار و ۹۰۰ تومان افزایش داد یعنی حدود ۲۵ درصد گرانی بیشتر تا تولیدکنندگان انگیزه بیشتری برای تولید و عرضه مرغ به بازار داشته باشند؛ مسئولان وعده دادند با افزایش قیمت مرغ مصوب، قیمت مرغ غیردولتی که بالای ۳۰ هزار تومان بود نیز با افزایش تولید و عرضه، کاهش پیدا کند و به قیمت مصوب نزدیک شود اما بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد همچنان در عمده مرغ‌فروشی‌های سطح شهر تهران و بسیاری دیگر از شهرها قیمت مرغ بالاتر از ۳۰ هزار تومان است و برای دریافت مرغ با نرخ مصوب مردم باید ساعت‌ها در میادین میوه و تره‌بار در صف بایستند.

اگر قیمت در دسترس مردم را همان ۳۰ هزار تومان در نظر بگیریم خیلی دور از انتظار نیست که دهک‌های کم درآمد به ناچار خرید مرغ را کنار بگذارند. مسیر افول سطح تغذیه نگران‌کننده است. در حاشیه تهران و کلانشهرها که معمولاً محل سکونت کارگران غیررسمی و زنان سرپرست خانوار است دیگر تقاضا از پای مرغ به پوست مرغ رسیده است و در همین روزهایی که در آن به سر می‌بریم در شهریار مردم برای پوست مرغ کیلویی ۸ تا ۹ هزار تومان می‌پردازند تا بتوانند با این پوست پر از هورمون که بدون تردید منشا بیماری‌های گوارشی و عروقی بسیار است برای فرزندان خود سوپ درست کنند و کمی پروتئین چاشنی نان خالی سفره‌ها نمایند.

مقاصیان چه کسانی هستند؟

بدون تردید مقاصیان خرید پوست مرغ فقط محدود به خانواده‌های بیکار یا شاغل در بخش غیررسمی اقتصاد نیست و کارگران و بازنشستگان کم درآمد و حداقل‌بگیر یا زیر حداقل‌بگیر نیز بخشی از مشتریان این پدیده ناگوار تغذیه‌ای را تشکیل می‌دهند؛ وقتی مزد و مستمری نصف خط فقر هم نباشد، چنین پدیده‌هایی هرگز دور از انتظار نیست!

یک مستمری‌بگیر کارافتاده کارگری در استان البرز که ماهی دو میلیون تومان دستمزد دارد؛ ضمن اینکه نمی‌خواهد نامش در این گزارش فاش شود، از خرید پای مرغ و چربی مرغ برای تامین نیازهای پروتئینی فرزندانش خبر می‌دهد و می‌گوید: من پدر که از کار افتاده هستم و خرج دوا و درمان هم دارم، چاره دیگری ندارم. چطور با این دستمزد ناچیز گوشت قرمز یا مرغ بخرم و به فرزندم بدهم!

فرامرز توفیقی (رئیس کمیته دستمزد کانون عالی شوراها) در این رابطه به ایلنا می‌گوید: سالهاست که نمایندگان کارگری بعد از تعیین دستمزد هشدار می‌دهند که اگر دولت به تکالیف اجتماعی خود عمل نکند و تورم را کنترل ننماید، افزایش‌های مزدی راه به جایی نمی‌برد! الان در شیب وحشتناک کرونا، فشارهای ناشی از فقر و کمبود مواد غذایی، خانواده‌های سنتی دستمزدبگیر را به صف‌های معاش حداقلی سوق داده که در نهایت نیز نمی‌توانند مواد غذایی باکیفیت و مکفی تهیه کنند! توجه داشته باشیم که ماه رمضان هم در پیش هست و همین مردم باید بتوانند هم روزه بگیرند و هم با کرونا بجنگند؛ در این شرایط کار به گونه‌ای پیش رفته که باید بگوییم کرونا بیماری فقرا است و به اغنیای چندان کاری ندارد.

به گفته وی؛ مشکل فقط مرغ نیست بلکه هیچ یک از اقلام سبد غذایی خانوار با قیمت مناسب برای گروه‌های کم‌درآمد فراهم نیست.

تکالیف فراموش شده‌ی قانون اساسی

توفیقی ادامه می‌دهد: امروز در حاشیه شهرها صف برای خرید پوست مرغ وجود دارد و این بسیار ناراحت‌کننده است؛ جماعت دستمزدبگیر زیر خط فقر ناچار از خرید اینگونه محصولات غیرسالم برای گذران زندگی هستند و معلوم نیست چه زمانی قرار است این افول سطح سفره‌های مردم به پایان برسد. جامعه دستمزدبگیر کشور شرایط خوبی ندارد و روی آوردن به مواد غذایی بی‌کیفیت، اثرات نامطلوبی در سلامت خانواده‌های کارگری خواهد داشت؛ اثراتی که در میان مدت و بلندمدت خود را نمایان خواهد کرد. این در حالیست که مطابق قانون اساسی سه قوه در ارتباط با تامین معیشت مردم مسئولیت دارند و باید به میدان بیایند. قانون اساسی می‌گوید همه مردم باید مسکن متناسب داشته باشند؛ همه باید درمان و آموزش رایگان داشته باشند؛ اینها که فراهم نشده هیچ، سفره‌های مردم هم روز به روز بیشتر قیچی می‌شود تا جایی که کم درآمدها امروز پای مرغ می‌خورند!

نگرانی بابت آینده زندگی مزدبگیران کشور جدی است؛ مزدبگیری که به گفته همان کارگر از کارافتاده‌ی البرزی روز به روز بیشتر به سمت بحران پیش می‌روند و اگر همه دستمزدشان را کامل کنار بگذارند نمی‌توانند یک سفره باکیفیت برای خانواده خود فراهم کنند.

آیت نیافر (فعال صنفی بازنشستگان و مستمری‌بگیران کارگری) نیز در ارتباط با اخبار نگران‌کننده در مورد خرید پوست مرغ به ایلنا می‌گوید: وقتی

حداقل دستمزدها سه یا چهار برابر زیر خط فقر است بدیهی است که فقر گسترده می‌شود به خصوص در مناطق حاشیه‌نشین که خدمات و نظارت کمتر است و نیروی کار گاهاً مجبورند با دستمزدهای پایین‌تر از حداقل دستمزد (حتی نصف حداقل دستمزد مصوب) کار کنند به همین علت است که در اخبار می‌بینیم در شهریار و اسلامشهر مغازه‌ها پوست مرغ می‌فروشند. همه اقلام خوب کنار گذاشته شده!

نیافر اضافه می‌کند: سال‌ها بود که مرغ تنها ماده پروتئینی سفره‌های فرودستان و کارگران بود. گوشت قرمز بیش از دو سال است که حذف شده؛ حالا با افزایش ۲۵ درصدی قیمت مرغ، این کالا هم از سفره‌های مردم پر کشیده است! وقتی یک مرغ کوچک لااقل ۵۰ هزار تومان است، یک خانواده با چند فرزند چطور هفته‌ای یکبار مرغ بخورد؟! همه به عینه شاهد بوده‌ایم که مدت‌هاست میوه باکیفیت از سبد خرید کم درآمدها حذف شده و گروههایی از مردم به خرید ضایعات میوه و سبزیجات که گاهی گندیدگی هم دارند، روی آورده‌اند؛ عصرها در میوه‌فروشی‌ها ضایعات را ارزان‌تر عرضه می‌کنند و کلی خریدار دارد. بازهم در حاشیه‌های شهر این نوع خرید بیشتر است. گوشت منجمد بهار سال قبل ۵۲ هزار تومان بود الان ۱۱۰ هزار تومان است و گوشت گرم ۱۱۷۰ هزار تومان. پس گوشت خیلی وقت است که دیگر در سبد خانوار نیست و حالا مرغ هم با این افزایش قیمت کنار رفته و از پای مرغ به پوست مرغ رسیده‌ایم!

نیافر معتقد است؛ در قانون اساسی بارها تاکید شده که همه شهروندان باید زندگی شایسته و توأم با منزلت انسانی داشته باشند اما وقتی به قانون عمل نمی‌شود هر روز و هر سال شاهد کاسته شدن از سطح کیفی زندگی مردم هستیم؛ از سطح منزلت دهک‌های کم درآمد تا جایی کاسته شده که مجبورند خلاءهای سفره را با پوست مرغ، ماده‌ای پر از هورمون و بی‌کیفیت، پر کنند!

آنچه اتفاق افتاده و عکس‌هایی که منتشر می‌شود به غایت ناراحت‌کننده است؛ در آستانه ماه رمضان و در اوج بحران کرونا، آیا دولت هیچ راهکار عملی برای تامین حداقل‌های سفره‌های مردم دارد؟ خانواده‌ای که در بهترین حالت سه یا چهار میلیون تومان درآمد دارد و دو میلیون تومان را پای اجاره خانه می‌پردازد، چطور باید هزینه‌های خوراک را تامین کند. اگر بخواهند هر روز نان و تخم مرغ مصرف کنند بازهم این درآمد ناچیز کفاف نمی‌دهد!